HE Laiksi kalastuslain muuttamiseksi

Kalastusneuvos Eija Kirjavainen

Erityisasiantuntija Irena Pirhonen

MMM, Luonnonvaraosasto

Omakala –hankkeen tausta 1/3

- Kalastuslain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen järjestää kalavarojen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä käyttö ja hoito.
- Vapaa-ajan kalastajat saavat useista lajeista suurimman osan saaliista. Ilman tietoa vapaa-ajankalastajien saaliista ja kalastuksesta ei kalastusta voida säännellä ja kalakantoja hoitaa tietoon perustuen.
- Kalastuksen säätelyssä suuri tiedon tarve uhanalaisissa, heikentyneissä ja laajan elinkierron omaavissa lajeissa, joita saadaan harvoin saaliiksi. Näiden lajien saalistietoja on vaikea saada arvioitua perinteisillä kalastustiedusteluilla.
  - Esimerkiksi kalastusasetus 1 §:n rauhoitus taimen sisävesissä leveyspiirin 64°00′N eteläpuolella sekä meressä.

Omakala –hankkeen tausta 2/3

- Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan otetaan käyttöön vaelluskalojen saalisilmoitus koskien kaikkea saalistettua kalaa (Oma Kala-tietojärjestelmä)
- Maa- ja metsätalousvaliokunta on ottanut vapaa-ajankalastajien saalistietojen raportoinnin parantamiseksi kantaa etenkin lohen osalta useasti muun muassa lausunnossaan MmVL 11/2018 vp— E 44/2018 vp:
  - Lopuksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että virkistys- ja kotitarvekalastuksen lohisaaliiden raportointia ja muuta tietopohjaa tulee parantaa koko Itämeren alueella. Suomessakin tulee kehittää nykyistä kattavampi kustannustehokas virkistys- ja kotitarvekalastuksen saalisraportointijärjestelmä, joka voisi lohenkalastuksessa esimerkiksi olla yksinkertainen sähköinen saalisilmoitusjärjestelmä, jonka kalastusalan järjestöt ja Luonnonvarakeskus kehittäisivät yhteistyössä.

Omakala –hankkeen tausta 3/3

- EU:n valvonta-asetusta ollaan muuttamassa. Muutosesityksen artikla 55 sisältää esityksen vapaa-ajankalastustietojen ilmoittamiseksi. Artiklan lopullista sisältöä ei ole päätetty. Artiklan sisältö täsmentyy käynnissä olevissa trilogeissa.

- Lohi- ja meritaimenstrategia, valtioneuvoston periaatepäätös:

Tornionjoella tunnustetaan sekä perinteisten kalastusmuotojen, vapaa-ajankalastuksen, että kalastusmatkailun tarpeet. Jokialueilla otetaan käyttöön lupakohtainen kausikiintiö ja saalisilmoitusta koskeva velvoite tai sitä vastaavia kestävää kalastusta tukevia uudistuksia.

Hallituksen esitys HE 285/2022

- Esityksen keskeinen sisältö:
- Kalastuslakiin lisätään saaliin ja pyyntitietojen ilmoitusvelvollisuus yli 16 vuotiaille vapaa-ajankalastajille. Asetuksella säädettäisiin lajit ja pyyntitiedot. Lajeina keskusteltu: lohi, järvilohi, taimen, ankerias, Vuoksen vesistön nieriä. Tiedot ilmoitetaan Luonnonvarakeskukselle (LUKE).
- Kalastuslain tietojärjestelmä lukua uudistetaan. Tietovarannot vastuutetaan eri viranomaisille eli LUKE:lle, Metsähallitukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille (ELYt).
- Tietovarantojen tietojen käyttöä ja tietovarantojen sisältöä koskevat säännökset tarkistetaan. Lisätään vapaa-ajankalastajien saalis- ja pyyntitietoja koskeva tietovaranto lakiin ja se vastuutetaan LUKE:lle.
- LUKE:lle kalastuslakiin tehtäväksi raportin teko Suomen kalakantojen tilasta ja kalastuksesta, sekä meri- että sisävesien osalta Suomessa 3 vuoden välein.

- Tietojen ilmoittamisen sanktiointia koskevia säännöksiä muutetaan, jotta ilmoittamisen laiminlyöminen olisi sanktioitu eri ilmoitusvelvollisuuksien osalta (vapaa-ajankalastajien lisäksi myös kalojen istuttajille ja sisävesien kaupallisille kalastajille). Vapaa-ajankalastuksen saalisilmoitus-velvollisuuden laiminlyömisen sanktiointi edellyttäisi tahallisuutta.
- Sisävesien kaupallisten kalastajien saaliit siirrettäisiin ilmoitettavaksi ELY-keskuksiin LUKE:n sijasta.
- Lohen liittyvien Euroopan Unionin neuvoston asetuksella määrättyjen vapaa-ajan kalastusta koskevien kalastusrajoitusten sanktiointi sisältyy esitykseen.
- Lisäksi muutamia teknisiä akuutteja muutoksia, joista keskusteltu sidosryhmien kanssa.

- Laki tulisi voimaan 1.1.2024
- Toimeenpanoon aikaa koko ensi vuosi
- Valmisteltava asetus, jossa määritellään ilmoitusvelvollisuuden alaiset tiedot. Asetuksen antovaltuuden sisältö keskeinen asia HE:ssä :

- Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kalalajeista ja –kannoista, joista saalisilmoitus on tehtävä sekä pyyntialueen, kalastusvälineen, kalan koon, mahdollisen eväleikkauksen ilmoittamisesta sekä ilmoituksen maantieteellisestä soveltamisalasta, muodosta, sellaisesta muusta teknisluonteisesta sisällöstä, jota ilmoitus edellyttää ja ilmoituksen tekemisen määräajasta
- Saalin ilmoituksen yhdessä vaadittavan pyyntialueen tarkkuus ennakoidaan olevan haasteellisin kysymys

- Saalis ja pyynti-ilmoitusten vastaanottamiseen tulee järjestää myös muita kanavia kuin sähköinen Omakala-palvelu.
- Torniojoen osalta lain toimeenpanosta keskusteltava Ruotsin kanssa.

- HE:n valmistelussa on otettu huomioon tiedonhallintaan tullut palaute, jossa oltiin huolissaan tietojen käsittelystä ja luovutuksista.
- Esityksessä 94 § mm:

> 9) vapaa-ajankalatalouden saalisrekisteristä, jonka rekisterinpitäjänä toimii Luonnonvarakeskus. Rekisteriin merkitään tämän lain 62 a §:ssä tarkoitetun saalisilmoituksen perusteella kalastajan nimi ja osoitetiedot tai kalastusmatkailutilaisuuden järjestäjän nimi ja osoitetiedot, tiedot pyydetystä kalasta, pyyntiväline, päivämäärä ja pyyntialue. Luonnonvarakeskuksen on säilytettävä rekisteriin tallentamansa henkilötiedot erillään muista rekisterissä säilytettävistä tiedoista. Henkilötietoja saavat käsitellä tunnisteellisessa muodossa ainoastaan ne Luonnonvarakeskuksen henkilöt, joiden tehtävien suorittamiseksi se on välttämätöntä. Luonnonvarakeskuksen on nimettävä nämä henkilöt tai määriteltävä tehtävät.

- Hallituksen esityksessä mahdollistetaan, että rekisterinpitäjä saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa välttämättömiä esitetyn lain 94 §:n mukaisia tietovarannon tietoja kalakantojen ja kalastuksen tutkimusta, seurantaa ja käytön suunnittelua sekä valvontaa ja tilastojen laatimista varten maa- ja metsätalousministeriölle, Luonnonvarakeskukselle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskukselle, Metsähallitukselle ja Ruokavirastolle.
- Metsähallitus saa kalastonhoitomaksurekisterin rekisterinpitäjänä salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tiedon suoritetusta kalastonhoitomaksusta Luonnonvarakeskukselle.

Mitä hallituksen esitys ei pidä sisällään?

- Lain hyväksyminen ei tuo yhtään lajia ilmoitusvelvollisuuden alaiseksi, vaan asiasta tarvitaan valtioneuvoston asetus.
- Hallituksen esityksessä tuodaan esille seuraavaa:
- Tavoitteena ei kuitenkaan ole ilmoitusjärjestelmä, jossa laki velvoittaisi ilmoittamaan kaikki vapaa-ajankalastuksessa saadut saaliskalat sanktion uhalla ja kiinnostus kalastusta kohtaan laskisi. Esityksen tavoitteena on ilmoitusvelvollisuuden käyttöönotto vain tarkkaan harkittujen lajien osalta, jos se on tarpeen kyseisen lajin tai kannan kestävän käytön ja hoidon suunnittelemiseksi sekä järjestämiseksi tai luontaisen elinkierron varmistamiseksi tai vieraslajin seurannan järjestämiseksi.

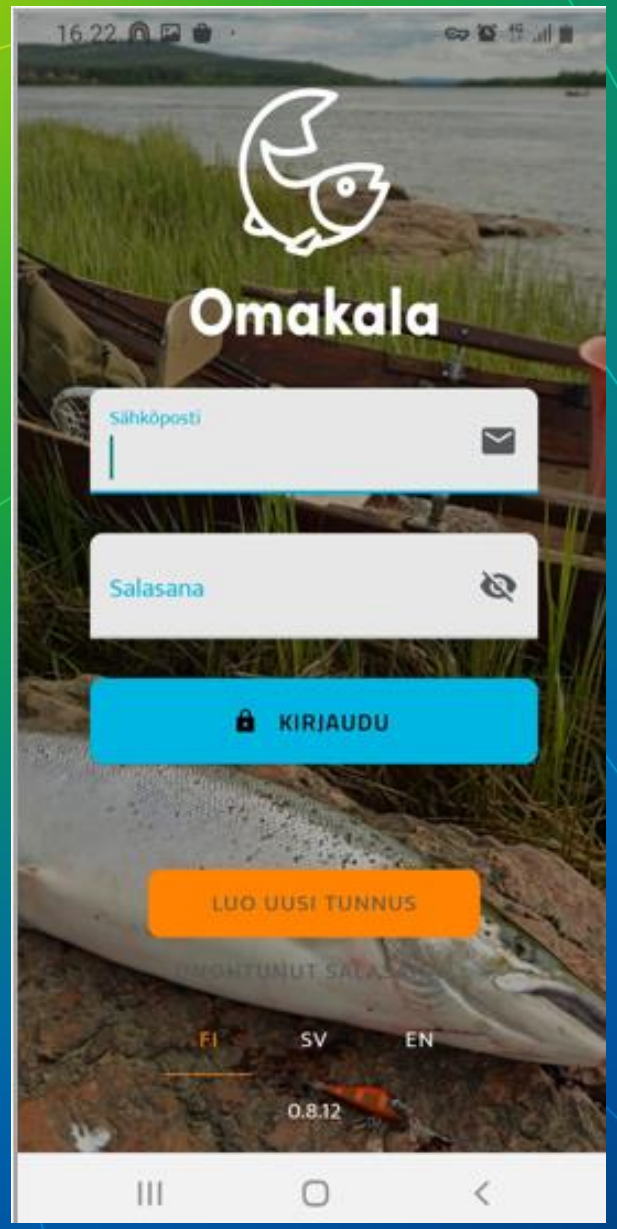
16.22
Omakala
Sähköposti
Salasana
KIRJAUDU
LUO UUSI TUNNUS
FI
SV
EN
0.8.12

Omakala
VAPAA-
AJANKALASTUKSEN
ASIOINTIPALVELU
Luke
LUONNONVARAKESKUS
EN
FI
SV
Omakala-palvelu on pilotointivaiheessa ja
toistaiseksi käytettävissä vain pilottiin osallistuville.
Lataa maksuton sovellus älypuhelimeesi.
GET IT ON
Google Play

Kiitos !